IV.
MULTILINGUISME, MENTALITÉS ET COMMUNICATION EN EUROPE

REPRÉSENTATION SUR LA SAISIE DES ÉVÉNEMENTS NON- INTENTIONNELS EN FRANÇAIS ET EN ROUMAIN

Dr. Ileana Tănase
ileanatanase@ymail.com

Abstract: The field of occurrences has been the subject of a wider research, gravitating around the primitive concept which is the *event*, studied in terms of two fundamental branches, *intentional, voluntary* and *determined* / vs. / *non-intentional*, *involuntary* and *indefinite*. Reviewed formal structures were designed, on the one hand, on the coordinate of *denoting* events from the angle of their real or imaginary existence and, secondly, that of *representation* that language constructs about them. Representing the presence of non-intentional events requires verbal lexems presence (arriver / to happen) or nominal (adventure, accident, incident ... / story ...) pointing to non-intentional event and which are covered by a verb (i) of perception (ii) specific to discursive activity (iii) of knowledge. As formal structures are organized according to these three reporting records, the perception of a non-intentional event will be defined as (1) *by contact* (2) *by description* and (3) *by analysis.*

Keywords: perception by contact / description / analysis, verbs of perception / discursive / knowledge; *arriver / to happen, adventure, accident, incident ... / story, what happened.*

Selon que la saisie d'un événement se fait (1) *par contact,* (2) *par description* et (3) *par analyse* (v. le concept de connaissance d'Antony

BDD-A4096 © 2009 Editura Muzeul Literaturii Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 05:00:00 UTC)

Flew, 1996, 84)[1], les constructions langagières recouvrent trois axes fondamentaux s'ordonnant autour des verbes de perception, de parole, et de connaissance.

I. *Domaine français*

Dans le cadre des premières structures, les prédications sont focalisées sur les verbes de perception *voir, regarder, entendre, écouter, sentir*. Ces verbes régissent une construction contenant *arriver* ou un nom d'événement non intentionnel, hyponyme de *hasard:*

- Constructions sous-tendues par VOIR:

• Et tous ceux qui assistaient en foule à ce spectacle, <u>après avoir vu ce qui était arrivé</u>, s'en retournèrent se frappant la poitrine. (*Luc*)

- Constructions sous-tendus par REGARDER:

• <u>Il regarda l'accident</u> d'un air confus.

(Lesage, *Gil Blas de Santillane*)

- Constructions sous-tendues par ENTENDRE:

• Mais ce qui m'a surpris et qui va vous surprendre,
<u>C'est un autre incident que vous allez entendre</u>.

(Corneille, *Cinna*)

- Constructions sous-tendues par ECOUTER:

• Mais <u>écoutez une aventure</u> qui vous surprendra.

(Cyrano de Bergerac, *Voyage dans la Lune & Histoire comique des Etats et Empires du Soleil*)

- Constructions sous-tendues par SENTIR:

• ... car <u>vous sentez ce qui arriverait dans ce monde</u> si l'homme pouvait de son bras seul renverser un édifice ou arracher une forêt.

(J. de Maistre, *Les Soirées de Saint-Pétersbourg*)

La saisie d'un événement opérée par les sens constitue une connaissance de type "par contact", l'événement en question étant

[1] Antony Flew, *Dicţionar de filozofie şi logică*, Bucureşti, Ed. Humanitas, 1996, trad. din engleză de D. Stoianovici.

BDD-A4096 © 2009 Editura Muzeul Literaturii Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 05:00:00 UTC)

appréhendé grâce aux données fournies par l'expérience sensorielle. A celle-ci s'ajoute quelquefois la connaissance "par description", ce qui explique la formation d'un syntagme tel *entendre dire:*

• Hélas ! reprit Candide, je me souviens d'avoir entendu dire à maître Pangloss qu'autrefois pareils accidents étaient arrivés [...]

(Voltaire, *Candide*)

La saisie "par description" d'un événement suppose la manipulation d'une expression orale ou écrite par quelqu'un qui ne veut pas taire ou passer sous silence ledit événement. L'expression événementielle tourne cette fois-ci autour d'un verbe de parole:

DIRE (qqch. à qqn.): Il y avait dans cette galère quatre jeunes gens de Marseille, cinq prêtres napolitains, et deux moines de Corfou, qui nous dirent que de pareilles aventures arrivaient tous les jours.

(Voltaire, *Candide*)

RAPPORTER (qqch. à qqn.): On dirait qu'il y a chez ces gens-là un démon qui se plaît à rapporter aux uns tout ce qui arrive aux autres.

(Lesage, *Gil Blas de Santillane*)

CONTER (qqch. à qqn.): Je lui contai tout ce qui m'était arrivé; il me conta aussi ses aventures [...]

(Voltaire, *Candide*)

RACONTER (qqch. à qqn.): Je me trouvai entre les bras de trois ou quatre jeunes gens qui me racontèrent ce qui venait de m'arriver.

(Rousseau, *Rêveries du promeneur solitaire*)

RÉCITER (qqch. à qqn.): Je ne serai point ennuyeux à vous réciter tout ce qui m'arriva sur le chemin.

(Cyrano de Bergerac, *Voyage dans la Lune& Histoire comique des Etats et Empires du Soleil*)

COMMUNIQUER (qqch. à qqn.): ... elle était revenue à Chaillot dans la résolution de me communiquer cette aventure ...

(L'Abbé Prévost, *Manon Lescaut*)

BDD-A4096 © 2009 Editura Muzeul Literaturii Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 05:00:00 UTC)

EXPOSER (qqch. à qqn.): En quelques paroles serrées et rapides de ce préliminaire entretien, il lui exposa toute son aventure.

(Le Bloy, *Le Désespéré*)

EXPLIQUER (qqch. à qqn.): Ils expliquaient l'aventure, contaient leur embarras, offraient des chaises, se remuaient, s'excusaient [...]

(R. Bismut, *Les Contes du jour et de la nuit*)

APPRENDRE (qqch. à qqn.): ... car je veux vous apprendre une aventure que je suis assurée que vous serez bien aise de savoir.

(Mme de La Fayette, *La princesse de Clèves*)

DÉTAILLER (qqch. à qqn.): Et il leur détailla l'aventure tout au long.

(Ch. de Coster, *La légende et les aventures héroïques, joyeuses et glorieuses d'Ulenspiegel et de Lamme Gœzdak au pays de Flandres et ailleurs*)

RAPPELER (qqch. à qqn.): Avant qu'il reprenne son discours, j'ai une prière à vous faire, c'est de me rappeler une aventure arrivée dans la Nouvelle-Angleterre.

(Diderot, *Supplément au voyage de Bougainville*)

PARLER (à qqn. de ...): Sans se tourner de son côté, elle s'avança avec précipitation vers madame la dauphine, et lui dit tout bas qu'il fallait bien se garder de lui parler de cette aventure [..]

(Mme de La Fayette, *La princesse de Clèves*)

FAIRE UN DÉTAIL (à qqn. de ...): En même temps je lui fis un détail de l'aventure qu'il trouva si divertissante que, tout grave qu'il était, il ne put s'empêcher d'en rire, ou plutôt d'en pleurer de plaisir.

(Lesage, *Gil Blas de Santillane*)

DONNER CONNAISSANCE (à qqn. de...): L'évêque la tança sévèrement de lui avoir donné connaissance d'un incident aussi singulier et aussi criminel.

(Stendhal, *Trop de faveur tue – Chroniques italiennes*)

BDD-A4096 © 2009 Editura Muzeul Literaturii Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 05:00:00 UTC)

INSTRUIRE (qqn. de...): Ensuite il me conduisit à mon hôtel, en me chargeant d'instruire le lendemain son oncle de cette aventure ébauchée, et de le prier de sa part de lui envoyer un millier de pistoles pour la mettre à fin.

(Lesage, *Gil Blas de Santillane*)

INFORMER (qqn. de ...): Mon cher Ramire, avant que la justice puisse avoir connaissance de cet événemejnt, prends un bon cheval et va informer ma tante de cette aventure.

(Lasage, *Gil Blas de Santillane*)

TENIR INFORMÉ (qqn. de ...): Ils avaient tous des parents dans le couvent de San Petito; ils redoublèrent d'affection pour elles et tinrent don Gennarino parfaitement informé de tout ce qui arrivait à la sœur Scolastique.

(Stendhal, *Suora Scolastica – Chroniques italiennes*)

RÉGALER (qqn. de ...): Il le régalait de toutes les aventures plaisantes qui arrivaient dans Madrid, et dont il était toujours le premier instruit.

(Lesage, *Gil Blas de Santillane*)

FAIRE LE RÉCIT (de ...): Un jour, se trouvant dans une grosse compagnie, où il faisait le récit d'une aventure plaisante [...]

(A. Sade, *Historiettes*)

S'ENTRETENIR (avec qqn. de ...): Pendant que je m'entretenais avec elle de cette aventure, le garde du corps rentra dans la chambre où nous étions, sans s'être fait annoncer.

(L'Abbé Prévost, *Manon Lescaut*)

La saisie "par analyse" s'appuie tant sur les données fournies par les sens[2] que sur celles que l'on obtient à travers un acte de parole[3].

[2] Notons que les verbes VOIR et REGARDER peuvent être employés dans des prédications événementielles avec le sens de *comprendre, considérer comme:*

- L'homme sage qui ne voit dans tous les malheurs qui lui arrivent que les coups de l'aveugle nécessité n'a point ces agitations insensées, il crie dans sa douleur mais sans emportement, sans colère ; [...]

BDD-A4096 © 2009 Editura Muzeul Literaturii Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 05:00:00 UTC)

C'est à partir de ces deux types de données que les facultés cognitives d'un sujet de conscience aboutissent à une représentation sur un événement quelconque, représentation qui implique diverses opérations mentales désignées au niveau linguistique par les verbes dits "de connaissance":

CONNAÎTRE (qqch.): Ils lui demandèrent: Maître quand donc cela arrivera-t-il, et à quel signe connaîtra-t-on que ces choses vont arriver ?

(*Luc*)

CONSIDÉRER (qqch.): L'archevêque, considérant que les accidents qui pourraient arriver à don Gennarino ne pourraient qu'augmenter sa célébrité, résolut d'attendre pour se venger les occasions favorables [...]

(Stendhal, *Suora Scolastica – Chroniques italiennes*)

COMPRENDRE (qqch.): Au premier coup d'œil, il comprit qu'un malheur m'était arrivé.

(E. Fromentin, *Dominique*)

SAVOIR (qqch.): ... Don Pompeyo, je sais l'accident qui vous est arrivé, et je suis surpris, je l'avoue, de votre tranquillité.

(Lesage, *Gil Blas de Santillane*)

SONGER (à qqch.): Vous êtes bien imprudent en paroles, monsieur Kalkreuth ! dit le vieillard; si d'autres que ce jeune homme vous avaient entendu, songez à ce qui vous arriverait !

(E. Erkmann et A. Chatrian, *Histoire d'un conscrit de 1813*)

DONNER DES EXPLICATIONS (à qqch.): Ma raison ne me montrant qu'absurdités dans toutes les explications que je cherchais à donner à ce qui m'arrive, je compris que les causes, les instruments, les

(Rousseau, *Rêveries du promeneur solitaire*)

- Il regarda cet accident comme un malheur attaché à la pharmacie.

(Lesage, *Gil Blas de Santillane*)

[3] Le verbe REPRÉSENTER semble relier les informations qui découlent d'un acte de parole et d'un autre cognitif à la fois:

- ... ce qu'il approuva fort, non succinctement, car il me représenta là-dessus tous les accidents fâcheux qui pouvaient m'arriver sur la route ; [...]

(Lesage, *Gil Blas de Santillane*)

BDD-A4096 © 2009 Editura Muzeul Literaturii Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 05:00:00 UTC)

moyens de tout cela m'étant inconnus et inexplicables, devaient être nuls pour moi.

(Rousseau, *Rêveries du promeneur solitaire*)

RÉFLÉCHIR (sur qqch.): Il me souvient que réfléchissant sur cette aventure, je raisonnai une fois ainsi [...]

(Cyrano de Bergerac, *Voyage dans la Lune & Histoire comique des Etats et Empires du Soleil*)

FAIRE DES RÉFLEXIONS (sur qqch.): ... je retournai chez mon maître, où je passai le reste de la nuit à faire des réflexions sur mon aventure.

(Lesage, *Gil Blas de Santillane*)

II. *Domaine roumain*

Pour ce qui est du domaine roumain, nous allons poursuivre la même trajectoire destinée à faire relever les différents types de saisie des événements non-intentionnels que pour le domaine français.

La saisie *par contact* suppose la présence d'un verbe de perception – *a vedea, a privi, a auzi, a asculta, a simți* – régissant une structure focalisée sur le verbe / le substantif de la non-intentionnalité événementielle, *a se întâmpla / întâmplare* (*cele întâmplate*).

- Constructions régies par A VEDEA*:*

• Ei n-au crezut şi au ieşit în ogradă, să vadă ce s-a întîmplat.

(L. Rebreanu, *Crăişorul Horia*)

• Acolo, în munte, sub cetină, sta cu ochii țintă ca un nebun şi-şi vedea întîmplarea.

(M. Sadoveanu, *Județ al sărmanilor – Povestiri şi nuvele*)

- Constructions régies par A PRIVI [4]*:*

• Ajuns în sfîrşit la o țintă, gîndurile lui, hărțuite fără ohihnă vreme de o săptămână, căutau singure să se limpezească, să alunge toropeala, să privească în față întîmplările.

[4] Ce verbe apparaît plutôt avec la signification de *envisager, considérer d'une certaine façon*, ce qui suppose la présence simultanée des données fournies par la vue et par la compréhension mentale.

BDD-A4096 © 2009 Editura Muzeul Literaturii Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 05:00:00 UTC)

(L. Rebreanu, *Crăişorul Horia*)

• Atunci veţi înţelege de ce noi, italienii, privim filozofic tot ceea ce ni s-a întîmplat în ultimul timp.

(A. Moravia, *Ciociara*)

- Constructions régies par A (SE) AUZI*:*

• Pe Cloşca îl găsi la gura minei Lorincz unde se aflau ascunşi vreo sută de unguri şi dregători de frica ţăranilor şi după ce auziseră ce s-a întîmplat la Abrudieri.

(L. Rebreanu, *Crăişorul Horia*)

• Se auzise aici, nu se ştie cum, ce s-a întîmplat la Criştior [...]

(L. Rebreanu, *Crăişorul Horia*)

- Constructions régies par A ASCULTA*:*

• Pe cînd ascultase întîmplările din Criştior, pe el începu să-l roadă o înfricoşare pe care nu ştia cum s-o stăpînească.

(L. Rebreanu, *Crăişorul Horia*)

- Constructions régies par A SIMŢI*:*

• El simţi că se întîmplă ceva ciudat cu prietenul său şi hotărî să-l urmărească mai atent.

(*Întîmplări uimitoare din zilele noastre şi din vechime*)

Les verbes *a simţi* et *a vedea* peuvent régir tous les deux dans le même contexte une structure centrée sur *a se întâmpla:*

• Din păcate Rosetta nu leşinase, aşa că văzuse cu proprii ei ochi şi simţise cu propriile ei simţuri tot ceea ce i se întîmplase.

(A. Moravia, *Ciociara*)

La saisie *par description* d'un événement non-intentionnel s'appuie sur un verbe de parole:

A VORBI (*DESPRE ...*)

• Nu înţeleg de ce, asară, stînd în cerdac cu cîţiva cunoscuţi, am început a vorbi despre întîmplări ciudate.

(M. Sadoveanu, *Întuneric – Povestiri şi nuvele*)

BDD-A4096 © 2009 Editura Muzeul Literaturii Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 05:00:00 UTC)

A ADUCE VORBA (*DESPRE ...*)

• Însă musafirul aduse vorba mai degrabă despre întîmplări din lumea lui lăuntrică.

(Gogol, *Suflete moarte*)

A DA DE VESTE / ŞTIRE (*DESPRE ...*)

• Va trebui să le dau de veste cît mai curînd despre toate cele întîmplate [...]

(*Întîmplări uimitoare din zilele noastre şi din vechime*)

• Deşi n-a primit ordinul, el şi-a întocmit planul de lucru: cum să adune satele, cum să plece şi pe unde, cum să dea de ştire lui Horia despre tot ce se întîmplă.

(L. Rebreanu, *Crăişorul Horia*)

A POMENI (*DESPRE ...*)

• ... după cum îmi ceruse nu i-am mai pomenit nimic despre ceea ce se întîmplase în biserică [...]

(A. Moravia, *Ciociara*)

A INSTIINTA (*DESPRE...*)

• Alchimistul se duse la soţia sa, o înştiinţă despre cele întîmplate şi îi spuse că vrea s-o lase să supravegheze creuzetul.

(*Întîmplări uimitoare din zilele noastre şi din vechime*)

A DESCOASE (*DESPRE ...*)

• Şi a prins apoi ofiţerul a-i descoase despre toate împrejurările şi întîmplările [...]

(L. Rebreanu, *Crăişorul Horia*)

A DISCUTA (*DESPRE ...*)

• În timp ce femeile de rînd ocărau pe valahi şi în genere pe toţi iobagii şi ţăranii sălbatici, bărbaţii discutau grav despre întîmplările răzmeriţei [...]

(L. Rebreanu, *Crăişorul Horia*)

A POVESTI (*DESPRE ...*)

• Atunci ele, viindu-şi puţin în fire, începură a-şi şterge lăcrămile şi a-i povesti cu mare jale despre întîmplarea neîntîmplată.

(I. Creangă, *Prostia omenească – Poveşti, povestiri*)

BDD-A4096 © 2009 Editura Muzeul Literaturii Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 05:00:00 UTC)

A ISTORISI (*DESPRE ...*)

• ... după aceea, din vorbă în vorbă, prinse a-mi istorisi despre o întîmplare a lui cu lupii, o întîmplare lungă şi încurcată.

(M. Sadoveanu, *O umbră - Povestiri şi nuvele*)

A SPUNE

• Badea Toma îşi aducea aminte numai de bătrînul său, care i-a spus întîmplarea într-o iarnă [...]

(M. Sadoveanu, *Raiul – Povestiri şi nuvele*)

A EXPRIMA

• Un scriitor e un om care exprimă în scris cu o liminară sinceritate ceea ce a simţit, ceea ce a gîndit, ceea ce i s-a întîmplat în viaţă, lui şi celor pe care i-a cunoscut, sau chiar obiectelor neînsufleţite.

(C. Petrescu, *Patul lui Procust*)

A ANUNTA

• ... am văzut că ceilalţi doi îi făceau semne, vrînd parcă să-l anunţe că se întîmplă ceva nou.

(A. Moravia, *Ciociara*)

A REDA

• Cîteodată nu erau nici măcar conştiincioşi. Ca să vă puteţi face o idee, voi reda o întîmplare la care am asistat.

(A. Moravia, *Ciociara*)

A RELATA

• În cîteva cuvinte îi relatez – din josnic instinct al confesiunii pălăvrăgite – ce se întîmplase.

(N. Steinhardt, *Jurnalul fericirii*)

A EXPLICA

• Iată un popor raţional, analitic, care şi-a pus specialiştii să-mi explice, de cîteva ori pe zi, ce se întîmplă, cum devine, ce va fi.

(M. H. Simionescu, *Ulise şi umbra*)

A RAPORTA

• Raportează ce s-a întîmplat pe parcursul drumului!

(E. Barbu, *Incognito*)

A POVESTI

• N-aveau cum să afle, n-avea cine să-i informeze, iar el, bietul Cicero, n-avea cui să-i împărtăşească taina, să-i povestească ciudata întîmplare [...]

(P. Pardău, *Tentaţia*)

BDD-A4096 © 2009 Editura Muzeul Literaturii Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 05:00:00 UTC)

A ISTORISI

• ... şi de la unul la altul vestea ajunsese la Zărnescu, care a chemat pe Vineanu să-i istorisească ce s-a întîmplat.

(I. Al. Brătescu-Voineşti, *În lumea dreptății – Nuvele şi schițe*)

A (*SE*) *INTREBA*

• ... țăranii şi refugiații formaseră imediat un grup în jurul lui, întrebîndu-l cum

s-a întîmplat, şi, după cum am observat, mai mult din curiozitate decît cu dezaprobare.

(A. Moravia, *Ciociara*)

• Olimpia, îngrijorată, alergă la Aglae şi se întrebă dacă nu i s-a întîmplat ceva lui Stănică, plecînd cu chef de acasă.

(G. Călinescu, *Enigma Otiliei*)

A UMPLE (*CU ... ~ A SPUNE, A RELATA DESPRE*)

• Dacă Sică Dinculescu, clănțău, farfară şi-al dracului de n-avea pereche, văzuse ceva, nu-ncăpea-ndoială că umpluse toată avocățimea cu "nemaipomenita-ntîmplare", înflorind-o şi interpretînd-o, şi nu era să-l facă uitat tocmai pe Dinu Serafiotti, fostul beneficiar.

(I. Vulpescu, *Rămas-bun casei părinteşti*)

A EXEMPLIFICA (*CU ...*)

• – Şi acum copii, să-mi traduceți capitolele 9 şi 10 din Apocalipsa lui Ioan, exemplificînd cu momente din vacanța voastră, cu întîmplări din familie şi din localitate, cele prefigurate acolo, spuse profesoara de istorie şi, prin abuzivă şi incomparabilă extensie, şi profesoară de mitologie.

(M. H. Simionescu, *Ulise şi umbra*)

A TINE LA CURENT (*CU ...*)

• Cu acestea zise, dragul meu Mizdrache, eşti liber, odihneşte-te nițel şi ține-mă la curent cu tot ceea ce se întîmplă !

(E. Barbu, *Incognito*)

La saisie «par analyse" d'un événement non-intentionnel est transposée au niveau de l'expression au moyen d'un verbe de connaissance ou de cognition:

BDD-A4096 © 2009 Editura Muzeul Literaturii Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 05:00:00 UTC)

A CUNOAŞTE (*A VOI SA CUNOŞTI*)

• ... cîntărețul pare a voi să cunoască ce se întîmplă în preajma lui.

(M. Sadoveanu, *Raiul – Povestiri şi nuvele*)

A INTUI

• – Credeți că mobilul crimei este o răzbunare sau jaful ? întrebă Mizdrache, deşi intuia ce se întîmplase.

(E. Barbu, *Incognito*)

A INȚELEGE

• Îngăduiți-mi o mărturisire, care ar putea explica întrucîtva lucrurile: de multă vreme, viața nu-mi mai îngăduie să înțeleg decît în parte ce se întîmplă.

(M. H. Simionescu, *Nesfîrşitele primejdii*)

A PRICEPE

• Abia pricepu ce se întîmplă, că valul bombardierelor ajunsese deja între unghiurile acoperişurilor.

(M. H. Simionescu, *Nesfîrşitele primejdii*)

A ŞTI

• Un politician trebuie să ştie tot ce se întâmplă în lumea lui, dar mai ales ceea ce s-ar putea întâmpla, dar nu trebuie să se întâmple.

(O. Ungherea, *Clubul cocoşaților*)

• Ştiau şi ei că ceva se întâmplă, că li se întâmplă ceva, dar ce?

(P. Dumitriu, *Incognito*)

A CINTARI

• Cîntărind cele-ntîmplate, Melina hotărîse că n-avea de-ales decît între iertare şi-mbarcarea junelui ei soț [...]

(I. Vulpescu, *Rămas-bun casei părinteşti*)

A DESCOPERI

• ... descoperi alte întîmplări mici, dar neasemeni una alteia.

(C. Petrescu, *Patul lui Procust*)

A-ŞI IMAGINA

• Ca mulți oameni jigniți, care n-au inima să se răzbune singuri, Agripina-şi imagina tot felul de-ntîmplări care le-ar fi adus pe cele două fiice vitrege la mîna ei.

(I. Vulpescu, *Rămas-bun casei părinteşti*)

BDD-A4096 © 2009 Editura Muzeul Literaturii Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 05:00:00 UTC)

A ACCEPTA

• Aceasta pentru a spune că omul se obişnuieşte cu toate, că războiul ne duce tocmai la această obişnuinţă, şi că ceea ce ne schimbă nu sînt faptele extraordinare care intervin cînd şi cînd, în viaţa noastră, ci tocmai această obişnuinţă care arată că acceptăm ceea ce ni se întîmplă fără a crîcni.

(A. Moravia, *Ciociara*)

A LAMURI

• ... s-a hotărât să lămurească ceea ce s-a întîmplat [...]

(A. Moravia, *Ciociara*)

A PREŢUI

• *Jurnalul* lui şi *Însemnările zilnice* ale lui Maiorescu sînt singurele mele cunoştinţe, modele ... Radu – speculativ, notînd stări, Maiorescu preţuind toate întîmplările, chiar cele prozaice.

(M. H. Simionescu, *Trei oglinzi*)

A-ŞI DA SEAMA (*DE ...*)

• Numai că, peste o săptămînă, aşa cum se înţelesese cu Silvia, fiica lui Vrăbiescu, aţinîndu-i calea, îşi dădu seama că se întîmplase ceva neobişnuit cu ea.

(E. Barbu, *Incognito*)

A ŢINE SEAMA (*DE ...*)

• Se ştie că mamele nu-şi cunosc totdeauna copiii; dar, în fine, asta este ideea pe care mi-o făcusem eu despre Rosetta, şi acum, cînd ea, aşa cum am spus, s-a schimbat din bine în rău, mă gîndesc totuşi că această idee a mea nu fusese greşită, dacă ţin seama de toate cîte s-au întîmplat.

(A. Moravia, *Ciociara*)

A-ŞI FACE O IDEE (DE...)

• Pentru a vă face o idee de ceea ce se întîmpla în timpurile acelea [...]

(A. Moravia, *Ciociara*)

A SE DUMIRI (*DE ...*)

• Îşi trecea apoi mîna peste frunte, ca şi cum nu s-ar fi putut dumiri de ce se întîmplase.

(A. Moravia, *Ciociara*)

BDD-A4096 © 2009 Editura Muzeul Literaturii Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 05:00:00 UTC)

A SE GANDI (*LA ...*)

• La ce s-ar fi-ntîmplat cu copiii rezultați dintr-o asemenea căsătorie nici nu-i venea să se gîndească.

(I. Vulpescu, *Rămas-bun casei părinteşti*)

A LUA SEAMA (*LA ...*)

• Nu se vedeau parcuri şi gazon englezesc, cu tot soiul de zorzoane, dar, ca-n vechime, se zărea şirul de hambare şi dependințe pînă în chiar casa boierului, pentru ca el să ia seama la tot ce se întîmplă; [...]

(Gogol, *Suflete moarte*)

A CAUTA O EXPLICATIE (*PENTRU ...*)

• Ca şi mine, acum ei caută o explicație pentru tot ce s-a întîmplat.

(M. H. Simionescu, *Nesfîrşitele primejdii*)

A COMPARA (*CU ...*)

• ... am comparat întîmplarea cu revelațiile unor Tereza sau Augustin.

(M. H. Simionescu, *Trei oglinzi*)

A JUDECA (*DUPA ...*)

• Judecînd după cele întîmplate însă, în aceste vremuri de restrişte nu mai sînt împrejurări prielnice pentru aşa ceva.

(*Întîmplări uimitoare din zilele noastre şi din vechime*)

Conclusions

Nous avons envisagé le domaine événementiel non-intentionnel dans la perspective de la même structuration conceptuelle de la représentation sur la saisie événementielle dont les trois volets (1) par contact (2) par description et (3) par analyse assurent une approche cohérente des expressions linguistiques se trouvant à la base de ce type d'investigation.

BDD-A4096 © 2009 Editura Muzeul Literaturii Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 05:00:00 UTC)

BIBLIOGRAPHIE

I. ***Domaine français***

La Fayette Mme de, 1996, *Princesse de Clèves*, EDDL.
Rousseau J.-J., 2001, *Rêveries du promeneur solitaire*, Librairie Générale Française.
Voltaire, 1995, *Candide*, Librairie Générale Française.
Les autres auteurs cités dans le texte, mais qui ne figurent pas dans la liste ci-dessus, se retrouvent dans les bases de données informatisées de *abu.cnam.fr* (Association des Bibliophiles Universels, Conservatoire National des Arts et Métiers, France).

II. ***Domaine roumain*** **(**nous avons respecté la graphie des éditions consultées)

Barbu E., 1976, *Incognito*, Bucureşti, Ed. Albatros.
Brătescu-Voineşti I. Al., 1958, *Nuvele şi schiţe*, Bucureşti, Ed. Tineretului.
Călinescu G., 1982, *Enigma Otiliei*, Bucureşti, Ed. Eminescu.
Creangă I., 1967, *Poveşti, povestiri*, Bucureşti, Ed. Tineretului.
Dumitriu P., 1993, *Incognito*, Bucureşti, Ed. Univers.
Pardău P., 1983, *Tentaţia*, Bucureşti, Ed. Eminescu.
Petrescu C., 1976, *Patul lui Procust*, Bucureşti, Ed. Minerva.
Rebreanu L., 1983, *Crăişorul Horia*, Bucureşti, Ed. Minerva.
Sadoveanu M., 1988, *Povestiri şi nuvele*, Bucureşti, Ed. Albatros.
Simionescu M. H., 1978, *Nesfîrşitele primejdii*, Bucureşti, Ed. Eminescu.
Simionescu M. H., 1982, *Ulise şi umbra*, Bucureşti, Ed. Sport - Turism.
Simionescu M. H., 1987, *Trei oglinzi*, Bucureşti, Ed. Cartea Românească.
Steinhardt N., 1994, *Jurnalul fericirii*, Cluj-Napoca, Ed. Dacia.
Ungherea O., 2000, *Clubul cocoşaţilor*, Bucureşti, Ed. Omega.
Vulpescu I., 1998, *Rămas bun casei părinteşti*, Ed. Tempus.

Traductions en roumain

Gogol, N. V., 1963, *Suflete moarte*, Bucureşti, Editura pentru Literatură Universală. Traducere de T. Arghezi ş.a.
Moravia, A., 1970, *Ciociara*, Bucureşti, Editura Minerva. Traducere de G. şi A. Lăzărescu.
Întîmplări uimitoare din zilele noastre şi din vechime, Antologie de povestiri medievale chineze, 1982, Bucureşti, Editura Univers. Traducere de Toni Radian.

BDD-A4096 © 2009 Editura Muzeul Literaturii Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 05:00:00 UTC)